

दयो यज्ञा गोस्थानीयाः । अश्वमेध ऋषभस्थानीयः तस्य च लौकिकस्य 'ऋषभस्य', 'विष्टपं' ककुत्, अपेक्षिता, अतो विष्टप-
त्वेन 'रशनायां त्रयोदशमरत्निं', सम्पादयेत् । तथा सति 'ऋष-
भस्य', इवाश्वमेधस्य 'विष्टपं', संस्कृतं भवति ॥

(६) अथ रशनादानमन्त्रस्य द्वितीयस्मिन् पाद आयुः-
शब्दतात्पर्यमाह । "पूर्वं आयुषि विदथेषु कव्येत्याह । आ-
युरेवास्मिं दधाति" इति । 'विदथेषु' यज्ञेषु, 'आयुषि', निमि-
त्तभूते सति 'कव्या' कवयो विद्वांसः, 'पूर्वं' महर्षयः, इमां
रशनां गृहीतवन्त इति मन्त्रपादस्याचरार्थः । तत्रायुषीति
प्रयोगादायुर्यजमाने सम्पादयति ॥

(७) तृतीयपादे बभूवुरिति शब्दस्य तात्पर्यं दर्शयति ।
"तथा देवाः सुतमावभूवुरित्याह । भृतिमेवोपावर्त्तते" इति ।
'देवाः', सर्वे 'तथा' रशनया, अश्वबन्धनादि द्वारेण 'सुतं'
अभिषवोपेतं अश्वमेधात्मकं सोमयागं, 'आवभूवुः' सर्वतः प्राप्ता
इत्यचरार्थः । तत्र भवतिधातोर्भूतेरभिधायकत्वात् तत्पाठे-
नैश्वर्यमेव प्राप्नोति ॥

(८) चतुर्थपादे ऋतशब्दस्य तात्पर्यं दर्शयति । "ऋतस्य
सामन् सरमारपन्तीत्याह । सत्यं वा ऋतं । सत्येनैवैनमृते-
नारभते" इति । 'ऋतस्य' सत्यभूतस्य यज्ञस्याश्वमेधस्य, 'सामन्'
समीचीनेऽनुष्ठाने, 'सरं' प्रवृत्तिं, पारं 'आरपन्ती' कथयन्ती
सम्पादयन्ती, रशनेत्यचरार्थः । तत्र ऋतशब्द ऋगतावितिधा-
तुजन्यः प्राप्त्यर्थो न भवति किं तत्र रूढः सत्यवाची, तस्मात्